

הארגון העולמי של בתי הכנסת
והקהילות האורתודוקסיות
World Organization of Orthodox
Communities and Synagogues

בס"ד

איחוד בתי הכנסת
והקהילות בישראל
Union of Synagogues and
Communities in Israel

"וְהָיָה בְּיָדֵי זֶדְדִּים בְּזוֹדְשׁוֹ, וּבְיָדֵי שֵׁשֶׁת בְּשֵׁבֶתוֹ"

(ישעיהו פרק סו פסוק כג)

לוח דינים ומנהגים לעדות ישראל

מבוסס על לוח דינים ומנהגים בעריכת פרופ' יהודה איזנברג – הוצאת "היכל שלמה" ו"הארגון העולמי של בתי הכנסת"

אדר שני תשפ"ד

10 במרץ 2024 - 8 באפריל 2024

המולד: יום ראשון (10.3.2024), בשעה 10:13 ו-6 חלקים.

קידוש לבנה: מליל חמישי, ד' בחודש (13.3.2024) עד ליל שני, ט"ו בחודש (24.3.2024) שעה 4:35 לפנות בוקר.
זמן קידוש לבנה לפי עדות המזרח: מליל שני, ח' באדר ב' (17.3.2024)

יום ב', ב' דר"ח אדר ב', א' אדר שני (11.3.2024). תפילת ראש חודש.

שבת פרשת פקודי, (שבת הפסקה בארבע הפרשיות) ו' אדר שני (16.3.2024) "חזק".

מפטירים: אשכנזים מלכים א, ז, נא החל ב"ותשלם כל המלאכה", (ויש המתחילים בפסוק מ', "ויעש חירום"), עד ח, כא: "בהוציאו אתם מארץ מצרים".

ספרדים מפטירים מלכים א, ז, מ: "ויעש חירום את הכיורות" עד ז, ג, "לדלתי הבית להיכל זהב".
במנחה קוראים לשלשה בפרשת ויקרא.

יום א', ז' באדר שני (17.3.2024). יום הסתלקותו של משה רבנו ע"ה. אנשי "חברה קדישא" נוהגים להתענות כתענית ציבור, ולקיים סעודה אחרי התענית. הם אומרים סליחות בשחרית, וקוראים בשחרית ובמנחה "ויחל".

יום חמישי, י"א באדר שני (21.3.2024), תענית אסתר מוקדם. (תחילת הצום בישראל בעלות השחר: 4:12). תענית ציבור: "ענגו", סליחות, "אבינו מלכנו". "ויחל" בשחרית ובמנחה. במנחה מפטירים בישעיהו נ"ו "דרשו".

מנחה. אומרים "אבינו מלכנו", כי פורים יהיה רק בעוד יומיים. נוהגים לקיים זכר למחצית השקל שהיו שוקלים בזמן הבית: נותנים 3 מטבעות כסף המשמשות הליך חוקי במדינה, ונקראות "מחצית". בבתי הכנסת נהוג לשים 3 מטבעות בקערת צדקה, כל המנדב קונה מטבעות אלה, ותורם אותם לצדקה. סוף הצום (בישראל): 18:14.

שבת פרשת ויקרא, פרשת זכור, י"ג באדר שני (23.3.2024).

מוציאים שני ספרי תורה. באחד קוראים לשבעה בפרשת השבוע. חצי קדיש. בספר שני קוראים למפטיר בסוף פרשת כי-תצא: פרשת "זכור". קריאה זו היא חובה מן התורה לגברים, וי"א שגם לנשים. יש לכוון לצאת בקריאה זו ידי חובה. מי שהיה אנוס, ולא שמע פרשת "זכור" בשבת, יכוון לצאת ידי חובתו בקריאה בפורים.

מפטירים בשמואל-א ט"ו, ב: "כה אמר ה'... פקדתי" עד "גבעת שאול" ("ד"). ספרדים מתחילים בפסוק א': "ויאמר שמואל אל שאול". אין מעלים ואין קורא בתורה ומפטיר אלא מי שזקנו החל לצמוח – גיל 17 לערך.

אין אומרים "אב הרחמים".
במנחה קוראים לשלושה בפרשת צו. אין אומרים צדקתך צדק.

יום א', י"ד באדר שני (24.3.2024). פורים דפרזים.

הישובים החדשים בארץ דינם כערי הפרזים. נוהגים פורים ביום י"ד; ואין אומרים תחנון בט"ו. כל השכונות המחוברות לירושלים החדשה, והן סמוכות ונראות לה, נוהגות כירושלים, ביום ט"ו. המרוחקות ביותר נוהגות כפרזים, ביום י"ד.

בעבר נהגו העיריות הישנות בא"י כגון: יפו, צפת, עכו, טבריה, לוד - שהן ספק מוקפות חומה מימות יהושע בן נון, לקרוא מגילה בברכה ביום י"ד, שזמן קריאה לכל הוא, ובט"ו בלי ברכה. משלוח מנות ומתנות לאביונים, סעודה, "על הנסים" וקריאת התורה נהגו בשני הימים. אולם מזמן פסקו מלנהוג כן. [בן ירושלים הנמצא בי"ד בעיר פרזים, ובדעתו לחזור לירושלים בט"ו, או הנמצא בי"ד בספינה או במדבר - בכל אלה ישאל שאלת חכם].

ערבית במוצאי שבת, בשמונה עשרה אומר "אתה חוננתנו", "על הנסים" (שכח, ונזכר אחר שאמר "ברוך אתה ה'" - אינו חוזר). אחרי שמונה עשרה קדיש תתקבל. קריאת המגילה. הקורא במגילה פושט את המגילה כאיגרת, ומברך: "על מקרא מגילה", "שעשה נסים", "שהחיינו". אין להפסיק אפילו כדי לענות "ברוך הוא וברוך שמו".

הקורא יכוון להוציא, והשומעים יכוונו לצאת ידי חובה בברכות ובקריאה. מי שלא שמע כמה מילים מן הקריאה, יכול להשלים אותן בקריאה מספר מודפס. נוהגים לקרוא שתי פעמים את פרק ח פסוק יא, פעם אחת "להשמיד להרוג" ובשנייה "להשמיד ולהרוג", וכן פרק ט, ב, פעם אחת "ואיש לא עמד בפניהם" ובשנייה "ואיש לא עמד לפניהם". "עשרת בני המן" קורא בנשימה אחת. לאחר הקריאה גולל המגילה ומברך "הרב את ריבנו". הקורא ביחיד אינו מברך "הרב את ריבנו". הקהל אומר: "אשר הניא" ו"שושנת יעקב". "ויהי נעם" (בגלל מוצאי שבת) "ואתה קדוש". קדיש שלם בלי תתקבל. עלינו. קדיש יתום. ברכו. אבל תוך שבעה, אם אין באפשרותו לקיים מנין בביתו, רשאי ללכת לבית הכנסת לקריאת המגילה ערבית ושחרית.

קריאת המגילה במוצאי שבת, ואחריה הבדלה.

נשים חייבות בקריאת המגילה, וראוי שתשמענה את הקריאה ברוב עם בבית הכנסת.

אשה יכולה להוציא את חברתה בקריאה.

מי ששמע מגילה, והוא קורא למי שלא שמע – דינו זה:

אם קורא לנשים - תברך אחת מהנשים את שלוש הברכות, ובברכה הראשונה תברך "לשמע מגילה" (רמ"א תרפט, ומ"ב).

אם קורא לגברים – מברך הקורא או אחד השומעים את הברכה הרגילה: "על מקרא מגילה".

בקריאה ביחיד אין מברכים "הרב את ריבנו".

אם אין מי שיועד לקרוא, יכול הקורא לקרוא בלי ניגון הטעמים, ויעמוד לידו מי שיעקוב אחרי הקריאה מספר מודפס, ויתקן את השגיאות.

בברכת המזון אומר "על הנסים", ואם שכח אינו חוזר, אבל קודם "הרחמן הוא יזכנו" (או אחר "אל יחסרנו" - לדעת האדר"ת) יאמר: "הרחמן הוא יעשה לנו נסים... בימי מרדכי ואסתר". ראוי להרבות קצת בסעודה גם בלילה.

שחרית: "על הנסים". אחרי חזרת הש"ץ חצי קדיש. קוראים לשלושה בפרשת בשלח: "ויבא עמלק", חצי קדיש, "יהללו". מכניסים ספר תורה

לארון, (אין חולצים תפילין לפני קריאת המגילה). קוראים את המגילה. יש לזכור כי עיקר קריאת המגילה היא ביום, ואין יוצאים ידי חובת

הקריאה בקריאת הלילה. מברך 3 ברכות כמו בערב.

בברכת "שהחיינו" יש לכוון גם על משלוח מנות, מתנות לאביונים וסעודת פורים.

לאחר קריאת המגילה וגלילתה מברך הקורא: "הרב את ריבנו". הקהל אומר רק "שושנת יעקב". אשרי (ולא "למנצח"), ובא לציון, קדיש

תתקבל. שיר של יום: "למנצח על אילת השחר" (תהלים כ"ב). אין כאלוהינו.

משלוח מנות. חובה לשלוח לאדם אחד 2 מנות הראויות לאכילה, ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה חייב לשלוח. וכן חובה לשלוח שתי מתנות

לשני אביונים. אגב חייב לשלוח מנות, ולא ישלחו לו. נשים חייבות לשלוח מנות, וישלחו אנשים לאנשים

ונשים לנשים.

עורכים סעודה אחרי מנחה גדולה, וממשיכים עד הלילה, כדי לסעוד קצת בשושן פורים. כיון שהתחיל ביום, אומר "על הנסים" בברכת המזון.

המוקפין (אנשי ירושלים) אין אומרים "על הנסים" בתפילה ובברכת המזון, ולא אומרים תחנון ו"למנצח... יענך".

פורים שושן ופורים דמוקפין, יום ב', ט"ו באדר שני (25.3.2024). והוא פורים שחוגגים בירושלים. ונוהגים בה כל דיני פורים. (ראה

בי"ד באדר דין ערים אחרות בארץ).

הפרזים לא אומרים "על הנסים" בט"ו, ולא אומרים תחנון, ו"למנצח... יענך".

ביום שישי, י"ט אדר ב' (29.3.2024), עוברים לשעון קיץ

שבת פרשת צו, כ' באדר שני (30.3.2024), פרשת פרה.

יוצרות ופיוטים כנהוג. מוציאים שני ספרי תורה. באחד קוראים לשבעה בפרשת השבוע, חצי קדיש. בספר שני קוראים למפטיר מתחילת

פרשת חוקת עד "תטמא עד הערב". [יש אומרים שגם קריאת התורה בפרשת פרה היא מן התורה]. מפטירים ביחזקאל ל"ו, ט"ז: "ויהי דבר

ה' אלי לאמר", עד סוף הפרק. אין קטן עולה למפטיר. אין אומרים "אב הרחמים".

במנחה קוראים לשלושה בפרשת שמיני, אומרים "צדקתך צדק".

שבת פרשת שמיני, כ"ז באדר שני (6.4.2024), פרשת החודש.

יוצרות ופיוטים כנהוג. מוציאים שני ספרי תורה. באחד קוראים לשבעה בפרשת השבוע. חצי קדיש. בשני קוראים למפטיר בפרשת בא:

"ויאמר ה' ... החודש הזה" עד "תאכלו מצות".

אשכנזים מפטירים ביחזקאל מ"ה, ט"ז: "כל העם הארץ", עד מ"ו, י"ח: "איש מאחוזתו". ספרדים מפטירים ביחזקאל מ"ה, י"ח "כה אמר ה' "

עד "עולת התמיד", (מ"ו, ט"ז). אין קטן עולה למפטיר. מברכים חודש ניסן שיהיה ביום ג' (9.4.2024). אין אומרים "אב הרחמים".

מולד חודש ניסן: ליל שלישי (8.4.2024) בשעה 22:57 ו-7 חלקים

במנחה קוראים לשלושה בפרשת תזריע, אומרים "צדקתך צדק".

יום ב', כ"ט אדר שני (8.4.2024), ערב ר"ח ניסן. המתענים בער"ח אומרים יום כפור קטן, ואין אומרים תחנון ואבינו מלכנו. יש נוהגים

להשתטח על קברי צדיקים. מי שיש לו יום זיכרון בחודש ניסן - עולה לקבר בערב ר"ח, כי נמנעים מלעלות לבית הקברות בניסן.

הארה ירושלמית לחודש אדר

הסוד של פורים הוא נושא האחדות. כנגד אמירתו של המן הרשע: ישנו עם אחד מפוזר ומפורד. התיקון

הוא לך כנוס את כל היהודים. וגם המלחמה התבצעה מתוך התקהלות היהודים. נושא האחדות בא לידי

ביטוי בירושלמי (מגילה א, ד) בכך שכל הפושט יד נותנים לו. אם לעתים לא נותנים לאדם בגלל שחושדים

בו שהוא לא עני או על רקע דתי בפורים מסתכלים על כולם בעין טובה, ובטח לא פוסלים אדם על רקע דתי.

וגם מצוות משלוח מנות ומתנות לאביונים כל מטרתם היא לחזק את האחדות.

בברכת חודש טוב ובשורות טובות

דוד בן-נאה

זמני הדלקת נרות ביום שישי ה' אדר ב' (15.3.2024)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
18:52	מדריד	19:10	מלבורן	18:43	ניו יורק	18:25	ירושלים	17:12	ירושלים
19:09	מרבייה	17:59	יוהנסבורג	18:42	לוס אנג'לס	18:27	תל אביב	17:28	תל אביב
18:57	טורונטו	18:41	בואנוס איירס	18:27	פריס	18:26	באר שבע	17:29	באר שבע
17:10	ורשה	18:06	מוסקבה	17:37	לונדון	18:26	חיפה	17:21	חיפה
18:19	בלמונטה	17:47	רומא	18:15	אמסטרדם	18:25	אילת	17:18	אילת
18:26	ליסבון								

זמני הדלקת נרות ביום שישי, י"ב אדר ב' תשפ"ד (22.3.2024)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
18:59	מדריד	18:59	מלבורן	18:51	ניו יורק	18:30	ירושלים	17:16	ירושלים
19:15	מרבייה	17:52	יוהנסבורג	18:48	לוס אנג'לס	18:32	תל אביב	17:33	תל אביב
19:05	טורונטו	18:32	בואנוס איירס	18:38	פריס	18:31	באר שבע	17:34	באר שבע
17:22	ורשה	18:21	מוסקבה	17:49	לונדון	18:31	חיפה	17:26	חיפה
18:26	בלמונטה	17:54	רומא	18:28	אמסטרדם	18:29	אילת	17:23	אילת
18:33	ליסבון								

זמני הדלקת נרות ביום שישי י"ט אדר ב' (29.3.2024)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
19:06	מדריד	18:48	מלבורן	18:58	ניו יורק	19:35	ירושלים	18:21	ירושלים
19:21	מרבייה	17:44	יוהנסבורג	18:53	לוס אנג'לס	19:37	תל אביב	17:38	תל אביב
19:14	טורונטו	18:22	בואנוס איירס	18:49	פריס	19:36	באר שבע	18:39	באר שבע
17:34	ורשה	18:35	מוסקבה	18:00	לונדון	19:36	חיפה	18:31	חיפה
18:33	בלמונטה	18:02	רומא	18:40	אמסטרדם	19:34	אילת	18:27	אילת
18:40	ליסבון								

זמני הדלקת נרות ביום שישי כ"ו אדר ב' (5.4.2024)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
20:14	מדריד	18:38	מלבורן	19:06	ניו יורק	19:40	ירושלים	18:26	ירושלים
20:27	מרבייה	17:37	יוהנסבורג	18:59	לוס אנג'לס	19:42	תל אביב	18:43	תל אביב
19:22	טורונטו	18:13	בואנוס איירס	19:59	פריס	19:41	באר שבע	18:43	באר שבע
18:46	ורשה	18:49	מוסקבה	19:12	לונדון	19:42	חיפה	18:36	חיפה
19:40	בלמונטה	19:10	רומא	19:52	אמסטרדם	19:38	אילת	18:31	אילת
19:46	ליסבון								